

den den Høflighed at regne os for de fire store Partier — faar ingen eller næsten ingen af Kredsene. Det er jo en afgørende Ulempe ved hele Princippet for Valget.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har meget stærkt fremhævet, at naar man koncentrerer Valget, saaledes som det var i gammel Tid, om Enmandskredse, vilde man uvilkaarlig samle Interessen om dem, som staar stærkest overfor hinanden. Det er ganske rigtigt. Her staar i den overvejende Del af Landkredsene Venstre overfor Socialdemokraterne. I de store Bykredse er der overhovedet ingen Kamp, fordi Socialdemokraterne har afgjort Sagen paa Forhaand. Kun i et Par Kredse er der en Overvægt til konservativ Side. Ude i Landet er der kun een Kreds, hvor de Konservative har Udsigt til at vinde, og tre Kredse, hvor de Radikale efter Valget 1920 havde det. Der er ingen anden Kreds, hvor Valget staar mellem Konservative og noget andet Parti ude i Landet. Der er 4—5 Kredse til, tror jeg, hvor Valget paa Forhaand kan anses som staaende mellem Venstre og Radikale. Men der er altsaa aldeles afgjort Præference for Kampen mellem Venstre og Socialdemokratiet. Det ærede Medlem har dermed sagt fra sit Synspunkt, hvad der sikkert kunde siges. Jeg tror dog, der hertil maa føjes, at det er ikke de af politiske Interesser stærkt optagne Vælgere, der anfægtes af denne Ordning. Jeg føler mig overbevist om, at der ikke er nogen radikal Vælger, der, fordi der er Kamp mellem Venstre og Socialdemokratiet om Kredsen, forlader sit Parti for at støtte et af de andre i Kredsen, og jeg tænker mig i Grunden heller ikke, det er det, det ærede Medlem har tænkt paa. Overbeviste konservative Vælgere lader sig heller ikke drive væk paa en saadan Maade, for de ved, eller der bør i alt Fald kunne bibringes dem Viden om, hvad deres Stemmer betyder. Det er hele den store Del af Befolkningen, som ikke har knyttet sig til et bestemt Parti, de to store Partier ved denne Ordning lægger en Haand paa og tager en særlig Forret paa, og dette er ganske ubilligt. Tillige er denne Ordning ganske ubillig overfor de smaa Nydannelser, som ingen Udvikling i Landet kan undvære, som til sine Tider dukker op og derefter atter forsvinder, men som har deres fuldkomne Ligeret med de store Partidannelser. Overfor dem er denne Ordning ganske ubillig.

Hvis den højtærede Minister har villet

— eller jeg maa maaske hellere udtrykke mig saaledes: da den højtærede Minister sikkert har villet skabe en Mulighed for at vinde Sympati for denne Ordning, har han utvivlsomt til det yderste bestræbt sig for ikke at skabe for mange Kredse, hvori Venstre havde Overvægt; det føler jeg mig overbevist om. Han har sikkert søgt med al den Evne til Tankesport, som han er i Besiddelse af, at finde en Mulighed for at sikre Omraader, hvor Kampen kunde foregaa paa anden Maade. Han har sikkert undersøgt, om der ikke de Steder, hvor der fra gammel Tid har vist sig en gammel konservativ Styrke af større Omfang, f. Eks. i Thisted, i visse Dele i Jylland, ved den gamle Grænse, ved Faaborg, var Mulighed for at tilvejebringe et Omraade, hvor der vilde komme en Kamp mellem Konservative og andre Partier om Enmandskredsene. Paa samme Maade har han sikkert bestræbt sig for vort Vedkommende. Det har jeg nu en bestemt Grund til at beskæftige mig med, og jeg skal derfor sige, at jeg antager, Ministeren til det yderste har undersøgt Muligheden af i Holbæk Amt at sikre dog een Kreds for Kampen mellem de Radikale og andre. Thi i Holbæk Amt var der ved sidste Valg 13 500 Radikale og 18 000 Venstre, men disse 18 000 er i dette Valglovsforslag saaledes grupperet, at alle 3 Kredsmandater tilfalder Venstre, og selv om der ved et kommende Valg sker en Forskydning af et meget betydeligt Omfang, saaledes at de Radikale gaar op til 15 300 Stemmer og Venstre til 15,700, vil ikke des mindre Venstre blive siddende med de 3 Kredsmandater. Jeg antager altsaa, den højtærede Minister med yderste Omhu har bestræbt sig for at tilvejebringe en Ordning som den, jeg antydede, f. Eks. ved at flytte om paa Sognene. Jeg ved ikke, om det har været muligt, jeg har ikke gjort det Arbejde efter, men jeg maa antage, at det er mislykkedes for Ministeren, og at han med den største Sorg har sagt: det lader sig ikke gøre, jeg kan ikke skabe noget andet end Kampvalg til Sejr for Venstre og Socialdemokratiet.

Dette er altsaa en Maade, hvorpaa den virkelige Forholdsmæssighed forvanskes derved, at store Kredse af Befolkningen, som, hvis en anden Valgmaade var gældende, vilde søge ud til en ny Partidannelse eller til de to mindste af de store Partier, uvilkaarlig nu opsamles af de to største Partier. Derved forvanskes i Virkeligheden Forholdsmæssigheden i selve Valgets Øjeblik.